

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORA

A KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

ŁÓDZKA HISTORIA

strona 7

123 LATA
ŁÓDZKICH TRAMWAJÓW

CZWARTY ROK REWITALIZACJI

BILANS 2021 ROKU **strona 8-9**

AKTUALNOŚCI

ZMIANA KONT
BANKOWYCH
UMŁ

strona 2

AKTUALNOŚCI

DRZEWA
WZDŁUŻ
ARTERII

strona 4

SENIORADKA

SYLWESTROWA
„DOMÓWKA“

strona 6

KRZYŻÓWKA + SUDOKU

CHWILA RELAKSU
DLA KAŻDEGO

strona 12-13

AUTOPROMOCJA

TWOJA REKLAMA W ŁÓDŹ.PL

ZADZWOŃ: 722 006 093

CIEMNA STRONA MIASTA

NA SYGNALE

KRADLI W MARKETACH

Na ponad 5500 zł oszacowano łączną wartość mienia skradzionego przez złodziejskie trio, które grasowało w łódzkich marketach. Dobra passa opuściła dwóch mężczyzn i kobietę 20 grudnia, kiedy to zostali zatrzymani przez policję.

Złodziejską szajkę rozpracowali funkcjonariusze z III Komisariatu Policji, którzy od pewnego czasu pracowali nad tą sprawą. Sprawcy kradli artykuły spożywcze i przemysłowe, alkohol, a nawet zabawki. Dzięki skrupulatnej analizie dowodów,

nagrań z monitoringu okradzionych sklepów oraz rysopisów policjanci wytypowali troje podejrzanych za te kradzieże – łodzian w wieku 20, 26 i 27 lat. 20 grudnia zatrzymano ich na Rudzie. Jako pierwszy pojmany został 26-latek. Po chwili w ręce policjantów znaleźli się także 20-latek oraz 27-letnia kobieta.

Przestępcze trio usłyszało dziewięć zarzutów kradzieży sklepowych w różnych składach osobowych. Grozi im za to kara pozbawienia wolności do 5 lat. (pj)

WAŻNE!

ZMIANA NUMERÓW KONT BANKOWYCH UMŁ

1 stycznia 2022 r. obsługę bankową Urzędu Miasta Łodzi przejmie Bank Pekao SA. Spowoduje to zmianę wszystkich rachunków bankowych magistratu. Od nowego roku wszelkie opłaty i podatki lokalne trzeba będzie wpłacać na nowe numery kont.

Indywidualne numery rachunków trafią do każdego w oficjalnych pismach informujących o opłatach i podatkach w 2022 roku. Ogólne numery kont dostępne będą na stronach internetowych urzędu, poszczególnych jednostek, placówek oświatowych oraz żłobków. Będzie można również uzyskać je osobiście, podczas wizyty w urzędzie, jego właściwych jednostkach oraz placówkach.

Wpłaty na nowe rachunki bankowe można dokonać: Przelewem.

Osobiście w każdym urzędzie pocztowym albo w dowolnym banku.

Bez prowizji bankowej w oddziałach i opłatomatach Banku Pekao SA na terenie miasta Łodzi (ramka).

17 stycznia uruchomione będą również placówki Banku Pekao SA w siedzibie: Wydziału Spraw Obywatelskich i Komunikacji przy ul. Smugowej 26a, Wydziału Finansowego przy ul. Sienkiewicza 5. (red)

Od 1 lutego 2022 r. zostaną uruchomione opłatomaty:
ul. Sienkiewicza 5 (Wydział Finansowy)
ul. Smugowa (Wydział Spraw Obywatelskich i Komunikacji)
ul. Zachodnia 47 (Wydział Księgowości)
ul. Piotrkowska 110 (pasaż Schillera)
al. Piłsudskiego 100 (Urząd Stanu Cywilnego)

COVID-19
LICZBA ZAKAŻEŃ

KRAJ: 9 843 ŁÓDZKIE: 783

Na koniec roku poprawił się bilans łódzkich terenów zielni. Na Chojnach powstał nowy park – Zatorze – i wytyczono na nim pierwsze alejki spacerowe.

Nowy zieleńiec ma hektar powierzchni i znajduje się między ulicami Jutrzenki i św. Jana Bożego. To teren, który mieszkańcy osiedla przez lata wykorzystywali na rekreację, tyle że nieoficjalnie. Niedawno jednak miastu udało się rozstrzygnąć spór ze spółdzielnią o działki przy ul. Jutrzenki i przejąć je na własność. Początkowo teren miał trafić na sprzedaż, ale na wniosek mieszkańców, zgłoszony do Budżetu Obywatelskiego, powstanie tam park.

W tym roku, w pierwszym etapie urządzania zieleńca, wytyczono alejki spacerowe, zamontowano oświetlenie i dokonano nowych nasadzeń. W grudniu oficjalnie utworzono przy ul. Jutrzenki park i nazwano go Zatorze.

– W przyszłym roku będziemy dalej urządzać tę przestrzeń we współ-

DYPENSA

Piątek w kościele katolickim to dzień, w którym wierni mają obowiązek powstrzymać się od spożywania mięsa.

POST W SYLWESTRA

Najbliższy przypada 31 grudnia, czyli we wspomnienie św. Sylwestra. Tego dnia Metropolita Łódzki Arcybiskup Grzegorz Ryś udziela wiernym archidiecezji łódzkiej oraz osobom przebywającym w Sylwestra na jej terenie dyspensy od tego obowiązku. red

ZIELONA ŁÓDŹ

Siódmy NOWY PARK

pracy z mieszkańcami. Wiosną zorganizujemy warsztaty, na których zastanowimy się razem,

jak jeszcze możemy urozmaicić park, żeby służył zarówno dzieciom, jak i dorosłym – mówi Maciej

Riemer, dyrektor Departamentu Ekologii i Klimatu Urzędu Miasta Łodzi.

red

KOMUNIKACJA

Drugi przetarg na tramwaj

Łódź i Konstancinów rozstrzygną drugi już przetarg na remont linii tramwajowej łączącej oba miasta. Oferty złożone w pierwszym postępowaniu były za drogie.

Remont linii tramwajowej to wspólna inwestycja Łodzi i Konstancinowa Łódzkiego. Obejmuje przebudowę łódzkiego odcinka na ul. Konstancynowskiej, od ul. Krakowskiej do ul. Przygranicznej, oraz konstancynowskiego odcinka pomiędzy ul. Przygraniczną a pl. Wolności.

Na drugi już przetarg wpłynęły trzy oferty:

konsorcjum, którego liderem jest „KEMY” – 80 632 806,21 zł, konsorcjum, którego liderem jest Mosty Łódź – 87 231 627,06 zł oraz TORPOL – 82 376 247,86 zł.

Po weryfikacji dokumentów przez oba miasta nadchodzi czas na podjęcie decyzji, czy budżet inwestycji zostanie zwiększo-

ny, ponieważ najtańsza oferta jest wyższa niż zakładany kosztorys inwestycji.

Po podpisaniu umowy wykonawca ma czas do końca 2023 roku na realizację inwestycji. Najpierw musi przygotować dokumentację, a potem rozpocznie prace na placu budowy (który rozciąga się od ul. Krakowskiej w Łodzi do pl. Wolności w Konstancinowie Łódzkim). Jeśli nie będzie żadnych przeszkód, prace projektowe mogą się rozpocząć już wiosną przyszłego roku.

ML

FOT.LODZ.PL

NOWE MIESZKANIA

ILE ZBUDUJĄ TYLE SPRZEDADZĄ

Chociaż buduje się rekordowo dużo mieszkań, nadrobienie zaległości do średniej europejskiej zajmie nam nawet dwie dekady.

Niezależnie od tego, ile mieszkań wybudują w Łodzi deweloperzy, to nie mają problemów z tym, żeby je sprzedać. A budują ich rekordowo dużo. Jeszcze w 2014

roku inwestorzy oddali do użytku niecałe 2 tysiące lokali. Liczba ta każdego roku wzrastała i obecnie jest już trzykrot-

nie większa. Razem z nią rosną ceny mieszkań, zarówno na rynku pierwotnym, jak i wtórnym.

Popyt na mieszkania nie słabnie, a z danych Narodowego Banku Polskiego wynika, że ma to związek z luką na polskim rynku. W naszym kraju na 1000 mieszkańców przypada niecałe 400 mieszkań. To o 100 mniej niż średnia UE. NBP szacuje, że w skali całego kraju ta luka wynosi nawet 4 miliony mieszkań, a jej wypełnienie może nam zająć nawet dwie dekady.

Z tego powodu, razem ze wzrostem liczby mieszkań, które budują deweloperzy, rosną nieustająco ich ceny. NBP policzył, że cena nowego mieszkania w Łodzi zbliżyła się do 7 tysięcy złotych za metr kwadratowy. Ceny rosną nieustannie od 2014 roku.

Łódzcy deweloperzy nie odnotowali większych problemów ze sprzedażą budowanych mieszkań. Poza powrotem na rynek osób poszukujących własnego M istotną część popytu tworzyli także inwestorzy, dla których mieszkania

w Łodzi stanowią atrakcyjną lokatę kapitału. Odzwierciedleniem dynamicznej sytuacji rynkowej były szybko rosnące ceny mieszkań. Nie zmniejszyły one jednak znacząco siły nabywczej kupujących - czytamy w raporcie z łódzkiego rynku mieszkaniowego przygotowanego przez ekspertów z Uniwersytetu Łódzkiego i OPG Property Professionals.

Łódzianie najchętniej kupują mieszkania na Poleśiu, najmniejszym zainteresowaniem zarówno inwestorów, jak i kupujących cieszy się Górna. Najszybciej sprzedają się nowe mieszkania o powierzchni ok. 40 mkw., najdłużej na nowych właścicieli czekają lokale duże, powyżej 80 mkw.

red
FOT.LODZ.PL, MAT.INWESTORA

NAJŁADNIEJSZE DEKORACJE LOKALI PRZY PIOTRKOWSKIEJ

Ekipa „Jemy w Łodzi”, znanego bloga o łódzkiej gastronomii, przeprowadziła konkurs na najładniej przyozdobiony świątecznie lokal przy ul. Piotrkowskiej.

- Latem wybieramy najpiękniejsze ogródki przy Piotrkowskiej, zimą chcieliśmy wyróżnić tych restauratorów, którzy w wyjątkowy sposób zadbali o świąteczny klimat i w najatrakcyjniejszy sposób udekorowali witryny swoich lokali - mówi Izabella Borowska z „Jemy w Łodzi”. - Mamy nadzieję, że ta inicjatywa zachęci innych do działania. Co ciekawe, wśród finałowej trójki są same nowe miejsca - jak widać, to one

TU POCZUJESZ magię świąt

wyznaczają nowe standardy przy ul. Piotrkowskiej. Miejsce 5.: Kebab House, ul. Piotrkowska 91. Girlandy zielonych gałązek to może niewiele, lecz podświetlone po zmierzchu kolorowymi lampkami dodają lokalowi uroku. Miejsce 4.: Ministerstwo Śledzia i Wódki, ul. Piotrkowska 111. Choinka przed wejściem, witryny przystrojone jodłowymi

gałązkami, śnieżynki na szybach oraz napis „Wesołych Świąt” robią świąteczny klimat. Miejsce 3.: kawiarnia Kraftowa, ul. Piotrkowska 48. Lokal ma piękną, w całości przeszkloną witrynę, w której świetnie prezentuje się okazała choinka. Miejsce 2.: Pijana Wiśnia, ul. Piotrkowska 85. Witryny zostały tu ozdobione zielenią

i czerwonymi, korespondującymi z wystrojem, lampkami. To miejsce zwraca szczególną uwagę swoim ogródkiem, w weekendy (ale nie tylko) jest on pełen gości bez względu na pogodę, to również wprowadza nową jakość na ul. Piotrkowską. Miejsce 1.: Tegorocznym zwycięzcą zostaje pirogarnia Stary Młyn, ul. Piotrkowska 37. Ich aranżacja jest najbardziej przemyślana, ciekawa i spójna z charakterem lokalu. To nie tylko świąteczna zieleni, to również kolorowe kokardy, bombki, choinka, lampiony oraz nadający ciepłą podgrzewacz z migoczącym ogniem. (pj)

FOT.LODZ.PL

NAUKA JAZDY NA ŁYŻWACH

PIERWSZY KROK NA LODZIE

Jeszcze do 26 stycznia można wziąć udział w bezpłatnych warsztatach nauki jazdy na łyżwach dla dzieci od 5. roku życia i dorosłych, które odbywają się na lodowisku „Bombonierka” przy ul. Stefanowskiego 28.

w wieku 5-12 lat będą musiały znajdować się pod opieką osoby dorosłej. Z powodu reżimu sanitarnego na zajęcia obowiązują zapisy pod nr tel. 536 777 610. Obecnie podczas jednego wejścia na lodowisku może na nim przebywać 90 osób niezaszczepionych, a pozostałych 210 zostanie poproszonych o dobrowolne okazanie certyfikatu zaszczepienia się przeciwko COVID-19.

Projekt „Pierwszy krok na lodzie” to wspólna inicjatywa Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Łodzi oraz Miejskiego Klubu Łyżwiarskiego. Warsztaty są prowadzone przez wykwalifikowaną kadrę instruktorską MKŁ. Organizatorzy zapraszają wszystkich chętnych w każdą środę w godz. 18:15-19:15 (tylko 29 grudnia zajęcia odbędą się w godz. 18:30-19:30). Dzieci

Nauka jazdy na łyżwach jest bezpłatna, jednak uczestnicy muszą wykupić bilet wstępu na ślizgawkę. Bilet normalny (60 min.) to wydatek 13 zł, ulgowy - 10 zł. (red)

FOT.LODZ.PL

ZIELONA ŁÓDŹ

CORAZ WIĘCEJ ZIELONYCH ARTERII

Jesień to bardzo dobry czas na sadzenie drzew

Ulica Dąbrowskiego to już kolejna zazieleniona w Łodzi duża trasa. Wcześniej setki drzew pojawiły się na ul. Brzezińskiej, Józefiaka i na trasie W-Z.

Zazielenianie arterii to wieloletni program zadrzewiania dużych, dwu-

pasmowych ulic. Na finał tegorocznych nasadzeń obrodziło nowymi drzewami na ul. Dąbrowskiego, między ul. Lodową i ul. Puszkina.

W pasie rozdziału jezdni Zarząd Zieleni Miejskiej posadził 56 klonów zwyczajnych, 40 klonów

czerwonych, 50 wiśni piłkowanych i 70 lip drobno-listnych. Sadzonki mają po kilka metrów wysokości, a wybrane gatunki dobrze radzą sobie w miejskich warunkach. Kiedy podrosną, stworzą zielony korytarz i naturalny „klimatyzator” w tym rejonie.

Ul. Dąbrowskiego to kolejna już zazieleniona w Łodzi arteria. W tym roku najwięcej, bo ponad 300 drzew, ZZM posadził w al. Bartoszewskiego, czyli na trasie Górna. Natomiast kolejnych 200 możemy już oglądać na ul. Józefiaka, 50 na ul. Przybyszewskiego, a 40 na

ul. Rokicińskiej. Bardziej zielona jest też ul. Brzezińska – na niej posadzono blisko 100 drzew. Wysokie na kilka metrów klony, lipy i wiśnie pojawiły się w pasie rozdziału na wysokości centrum handlowego M1. We wcześniejszych latach mocno udało się zazielenić

trasę W-Z. Podczas samej jej przebudowy posadzono 2 tysiące drzew, a potem miasto dołożyło jeszcze kilkadziesiąt przy stadionie Widzewa i między Atlas Areną a al. Wyszyńskiego. W efekcie w pasach rozdziału powstały małe skwery. **Aha**

FOT. MAT PRAS.

RYNEK NIERUCHOMOŚCI

OSIEDLE na skraju parku

W ramach inwestycji powstanie 159 mieszkań

W bezpośrednim sąsiedztwie parku Nad Jasieniem, przy al. Rydza-Smigłego, rozpoczęła się budowa osiedla mieszkaniowego „Nad Jasieniem”, które wznosi tam deweloper Mermaid Capital. Będą to dwa budynki o dość oryginalnej architekturze, w których powstanie 159 mieszkań o metrażach od 25 do 110 mkw.

– Ta wyjątkowa lokalizacja wymagała szczególnych rozwiązań architektonicznych – mówi Anna Rajchert, dyrektor Regionu Łódzkiego Mermaid Capital sp. z o.o. – Zlecając przygotowanie projektu

zależało nam, aby łączył on ciekawą architekturę z powiewem świeżości i nowoczesności. Wybraliśmy pracownię KIWIARCHITEKTURA, z którą współpracujemy od lat i wspólnie zrealizowaliśmy już kilka projektów zarówno mieszkaniowych, jak i komercyjnych.

– To było ciekawe wyzwanie – mówi Filip Wójcik, współwłaściciel pracowni KIWIARCHITEKTURA. – Zaprojektowaliśmy dwa budynki o zróżnicowanych wysokościach, które schodzą się do wnętrza. Podkreślają

to ukośne podziały na elewacji budynków, które stworzą swoistą bramę do parku tuż za nimi. Organiczna kolorystyka elewacji powoduje, że domy stopią się z parkową zielenią. Teren osiedla „Nad Jasieniem” to obszar wpisany do rejestru zabytków. Wszystkie zaplanowane tam prace były konsultowane z wojewódzkim konserwatorem zabytków dla poszanowania historycznego klimatu okolicy. Budowa ma zakończyć się w II kwartale 2023 roku.

(pj)

FOT. ŁODZ.PL

ŁÓDŹ BUDUJE

Kolejne zmiany na ul. Stefanowskiego

Już niedługo w tym miejscu pojawi się woonerf

Kontynuowana jest metamorfoza ulicy Stefanowskiego, która w tym roku została już gruntownie przebudowana od ul. Radwańskiej do ul. Potza, zmieniając się w kolejny łódzki woonerf. Teraz rozpoczęły się prace na kolejnym jej odcinku – od ul. Potza do ul. ks. hm. I. Skorupki.

Druga połówka

Ta południowa część ul. Stefanowskiego nie zmieni się aż tak radykalnie jak odcinek bliższy ul. Radwańskiej. W ramach inwestycji powstaną nowe chodniki, zlikwidowany będzie niski mur od strony dawnej Hali Sportowej, przebudowane zostaną schody na parking przy obiekcie MOSiR. Przewidziane są też nasadzenia nowej zieleni oraz montaż oświetlenia ulicznego (4 latarnie). Jezdnia pozostanie

bez zmian. Zmieni się natomiast sposób parkowania pojazdów – zamiast parkowania równoległego do jezdni, będzie tam wprowadzone parkowanie ukośne. Wartość inwestycji to 590 tys. zł. Zakończenie prac – o ile pogoda nie wpłynie negatywnie na tempo robót – planowane jest już na początku 2022 r.

Pomysł studentów

Zarówno przebudowa ul. Stefanowskiego od ul. Radwańskiej do ul. Potza, jak i trwający obecnie remont na odcinku od ul. Potza do ul. ks. Skorupki to realizacje projektów zgłoszonych do Łódzkiego Budżetu Obywatelskiego (na rok 2020 i 2021). Powstały jako wspólna koncepcja urbanistyczna na ogólnopolski konkurs na plan zagospodarowa-

nia łódzkich kwartałów organizowany przez Studenckie Koło Naukowe Gospodarki Przemysłowej „Cirkula” Politechniki Łódzkiej we współpracy z Miejską Pracownią Urbanistyczną w Łodzi. Stworzony przez grupę studentów z Łodzi, Opola i Warszawy projekt zmiany ul. Stefanowskiego w przyjazny pieszym i rowerzystom zielony podwórzec miejski zwyciężył w tym konkursie w 2019 r. W ramach nagrody zwycięska koncepcja została zgłoszona do ŁBO. Projekty rozdzielono na dwa, bo w budżecie obywatelskim są ograniczenia co do wartości realizacji pojedynczych zadań. Przebudowa całości ul. Stefanowskiego przekraczała tę kwotę.

(pj)

KOT Z MIASTA ŁODZI

ZDROWA I PIĘKNA POPULACJA MIEJSKICH KOTÓW WOLNO ŻYJĄCYCH

OPIEKUJESZ SIĘ

KOTAMI WOLNO ŻYJĄCYMI

LUB CHCESZ IM POMÓC

skorzystaj ze wsparcia Urzędu Miasta Łodzi, które w ramach Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Łodzi co roku przygotowuje pakiet bezpłatnych świadczeń takich jak:

STERYLIZACJA I KASTRACJA

**LECZENIE BEZ HOSPITALIZACJI
(KOCI KATAR, USZKODZENIA MECHANICZNE)**

SUCHA KARMA W OKRESIE ZIMOWYM

DOMKI DLA KOTÓW

**MOŻLIWOŚĆ WYPOŻYCZENIA
KLATKI ŁAPKI ORAZ KLATKI POBYTOWEJ**

**IDENTYFIKATOR SPOŁECZNEGO
OPIEKUNA KOTÓW WOLNO ŻYJĄCYCH**

ZADZWOŃ I SPRAWDŹ KTÓRE Z WYMIENIONYCH ŚWIADCZEŃ SĄ OBECNIE DOSTĘPNE

WYDZIAŁ OCHRONY ŚRODOWISKA I ROLNICTWA W ŁODZI

42 638-56-88 | 42 638-47-14 | 42 638-53-73

Koty wolno żyjące zgodnie z definicją art. 4 ust. 21 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003, Nr 106, poz. 1002 z późn. zm.) to zwierzęta dzikie, które w myśl art. 21 w/w ustawy stanowią dobro ogólnonarodowe i powinny mieć zapewnione warunki rozwoju i swobodnego bytu. Koty wolno żyjące nie są zwierzętami bezdomnymi, w związku z tym, nie wolno ich wylapywać, wywozić, ani utrudniać im bytowania w danym miejscu. Wylapywanie kotów, płoszenie, krzywdzenie, zakazy karmienia oraz wszelkie przejawy okrucieństwa i niehumanitarnego traktowania są zabronione i kwalifikowane przez polskie prawo jako znęcanie się nad zwierzętami (art. 6 Ustawy o ochronie zwierząt).

BUDŻET
OBYWATELSKI

SYLWESTER W DOMU

Domówka w gronie przyjaciół to jeden z najpopularniejszych sposobów na powitanie Nowego Roku. Jak urządzić spotkanie sylwestrowe? Co podać do jedzenia, jak udekorować mieszkanie i jakie atrakcje zapewnić gościom, aby dobrze się bawili? Oto przepis na udaną imprezę w domu.

Dekoracja mieszkania

Na imprezie sylwestrowej najlepiej sprawdzą się łatwo dostępne, tanie dekoracje, takie jak serpentyny, konfetti i kolorowe balony. Nie powinno zabraknąć też zimnych ogniówek, z którymi goście powitają nowy rok. Kolorowe lampki oraz rozstawione

gdzieniegdzie świeczki stworzą świąteczny, wyjątkowy klimat. Jeżeli planujesz zabawę taneczną, nie zapomnij o odsunięciu mebli, aby wygospodarować trochę wolnej przestrzeni. Usuń też przedmioty, które mogą się stłuc, aby Nowego Roku nie spędzić na szacowaniu strat po imprezie.

Sylwestrowe menu

Pamiętaj, że wśród posiłków, które przyrządzisz, każdy powinien znaleźć coś dla siebie. Jeżeli w gronie zaproszonych gości są wegetarianie lub wegetarianie, przygotuj też kilka frykasów z myślą o nich. Na imprezie sylwestrowej najlepiej

sprawdzą się małe przekąski, do których nie trzeba używać sztućców. Goście chętnie sięgną również po sałatki i słodkości. Dobrym pomysłem jest przygotowanie dużej deski z różnymi gatunkami serów, wędlin, owoców i warzyw. Dodatkowo do niej może być pieczywo i kilka dipów. Do tego talerz z koreczkami lub minikanapki z krakersów albo bagietki. Posmarowane różnymi pastami z pewnością będą ozdobą sylwestrowego bufetu. Postaw na potrawy łatwe i szybkie w przygotowaniu. W tę noc masz się bawić, a nie walczyć ze zmęczeniem po kuchennym maratonie.

Sylwestrowe scenariusze

Jedną z ciekawszych propozycji jest bal przebierańców. Każdy z gości musi przyjść wówczas w wymyślonym przez siebie kostiumie. Organizując zabawę przebieraną, warto wybrać jeden konkretny temat. Może to być np. Sylwester w stylu lat 80. lub 60. Pamiętaj, aby zadbać o odpowiednią muzykę, która pozwoli wszystkim odbyć sentymentalną podróż. Kolejną atrakcją znaną z domowych imprez są gry planszowe. Stary dobry „Chińczyk” lub inne lubiane przez gości planszówki wypełnią czas oczekiwania na Nowy Rok. Dużo śmiechu będzie na pewno przy „Kalamburach”. Jeśli chcecie w nie zagrać, podzielcie

się na drużyny i odgadujcie hasła według kategorii, np. tytuły filmów. Przedstawiajcie je jedynie za pomocą gestów i pamiętajcie, że nie wolno się odzywać.

Gry i zabawy

Równie zabawną grą towarzyską jest „Kim jestem?”. Na małej samoprzylepnej karteczce każdy zapisuje nazwę postaci lub prawdziwej osoby. Następnie należy przykleić ją do czoła osoby siedzącej po lewej stronie. Aby odgadnąć, co widnieje na należącej do gracza karteczce, musi on po kolei zadawać pytania zaczynające się od „czy”. Na przykład: czy jestem osobą prawdziwą? Czy jest to postać historyczna? Czy jestem kobietą? Pozostali gracze odpowiadają na

zapytania, a odpowiedzi mogą brzmieć wyłącznie tak lub nie. Gra toczy się do momentu, w którym ostatnia osoba zgadnie, kim jest. A może skusicie się na noc karaoke? Tu warunkiem jest posiadanie specjalnego zestawu. Jeżeli go nie masz, pozostaje po prostu wspólne śpiewanie. Warto wtedy przygotować teksty znanych piosenek dla każdego uczestnika zabawy. Aby wykonać takie małe śpiewniki, teksty wydrukuj i pospinaj zszywaczem. Pomysłów na przyjemne spędzenie sylwestrowego wieczoru jest cała masa. Miłe towarzystwo, dobre jedzenie i atrakcje sprawią, że będzie to niezapomniana noc!

oszym

OD KRAŃCÓWKI DO KRAŃCÓWKI

Tramwaj na... gwiazdkę

Na święta 1898 roku łodzianie dostali nie lada prezent. 23 grudnia po ulicach miasta zaczęły kursować pierwsze w Królestwie Polskim tramwaje elektryczne...

Dzyń, dzyń, dzyń...

Tramwaje w Łodzi to efekt prywatnej inicjatywy łódzkich fabrykantów. W ich imieniu 13 lutego 1897 r. umowę z łódzkim magistratem zawarł Juliusz Kunitzer. Jeszcze w tym samym roku powstało pierwsze torowisko wzdłuż ulicy Konstantynowskiej i Średniej – od ul. Cmentarnej do ul. Anstadta. Roz-

poczęto również prace na ul. Dzielnej, planując wybudowanie w późniejszym terminie zajezdni tramwajowej i elektrowni przy skrzyżowaniu z ul. Nowowsoką (od 1901 r. ul. Tramwajowa). W następnym roku rozpoczęto prace na ul. Piotrkowskiej, planując doprowadzenie torów od Nowego Rynku (pl. Wolności) do Górnego Rynku.

Roboty prowadzono równoległe z układaniem sosnowej kostki na głównej ulicy miasta. Drewniana nawierzchnia miała wytłumić stukot kopyt końskich i żelaznych obręczy po bruku. Jeszcze w tym samym roku do Łodzi dotarły pierwsze wagony marki Herbrandt wyprodukowane w Kolonii (na łódzkich torach jeździły do lat 60).

Drewniany bruk uzyskano również ul. Dzielna i ul. Skwerowa (obecnie ul. POW), gdzie przewidziano krańcówkę. Prace przy budowie linii tramwajowych przebiegały z przeszkodami. Kłopoty techniczne dotyczyły przede wszystkim zwrotnic i rozjazdów. Pewne kłopoty konstrukcyjne pojawiły się również przy budowie mostków na Jasieniu i nad Łódką. Kolejne terminy okazywały się nierealne, aż gubernator wydał ostateczne polecenie prezydentowi Pierfińskiemu, by tramwaje uruchomić dopiero po dokładnym sprawdzeniu inwestycji przez komisję gubernialną.

Pierwsza linia

Tramwaje w Łodzi po raz pierwszy ruszyły 23 grudnia 1898 roku na linii restauracja Paradyz (ul. Piotrkowska 175) – Nowy Rynek (pl. Wolności) i dalej ulicą Śred-

nią (Pomorską) do parku Helenów. Regulamin korzystania z nowego środka komunikacji podpisał prezydent miasta, a policmajster wydał odpowiednie przepisy o ruchu drogowym. Zakazano m.in. ścigania się woźniców z tramwajami. Zakazano również poruszania się po ul. Piotrkowskiej ciężkim wozom towarowym i rowerzystom. Mimo zastrzonych przepisów i ustawieniu policjantów na skrzyżowaniach pierwszy wypadek zdarzył się już cztery dni po otwarciu nowej linii. Przed Grand Hotelem tramwaj przewrócił dorożkę.

Do wybuchu pierwszej wojny światowej zbudowano linie równoległe do ul. Piotrkowskiej, przebiegające ul. Widzewską (Kilińskiego) oraz linie wzdłuż ulic Głównej i Rokicińskiej. Silniki zasilane były prądem z elektrowni usytuowanej w zajezdni przy ul. Tramwajowej. Składy kursowały od godz. 6.30 do godz. 23.00.

Czas oczekiwania na przystanku na ul. Piotrkowskiej wynosił mniej niż 10 minut, zaś prędkość jazdy przekraczała 20 km/h. Bilet tramwajowy kosztował 5 kopiejek, czyli tyle, ile funt chleba (ok. pół kilograma). Linie podmiejskie powstały również z inicjatywy Juliusza Kunitzera. Jego konsorcjum wygrało konkurencję m.in. z firmą „Siemens”. Tramwaj z Pabianic (od granicy zwartej zabudowy) wyruszył 17 stycznia, a ze Zgierza 19 stycznia 1901 roku (z Rynku Nowego Miasta, obecnie pl. Kilińskiego).

Tramwajarzem być...

Praca w łódzkich tramwajach cieszyła się prestiżem i o jedno miejsce ubiegało się do 15 osób. Trzeba przyznać, że pensja na stanowisku kontrolera ruchu była bardzo dobra i przekraczała 10 rubli tygodniowo, a konduktor zarabiał 8 rubli, czyli dwa razy więcej niż robotnik. Firma dbała o swoich pracowników, którzy byli dobrze uposażoną grupą zawodową,

szacunkiem i wyróżniającą się wyglądem. Wszyscy byli elegancko umundurowani i z wielkim fasonem nosili wąsy, a często bródki. Taka była tramwajarska moda. Mundury dostawali bezpłatnie, a wynagrodzenie pozwalało im w okresie międzywojennym np. na budowę niewielkiego domku na przedmieściach.

Tramwajarskich zabytków przez ponad 120 lat historii uzbierało się całkiem sporo i można je dziś oglądać w Muzeum Komunikacji przy ul. Wierzbowej: mundury, torby, bilety, guziki, szczytce konduktorskie, bilety, znaczki służbowe, a także zegary, słup przystankowy czy fragment trakcji. Można również wsiąść do starego wagonu, dokładnie obejrzeć każdy detal, usiąść na drewnianych ławkach, które np. w wagonie typu Herbrand Ge-58 ustawione były wzdłuż wagonu tak, że pasażerowie siedzieli twarzami do siebie. Można było nawet pociągnąć za dzwonek: 2 razy – na odjazd, 3 – „Uwaga, tramwaj jedzie” i raz – stop, kolejny przystanek...

agr

Tramwaje od ponad 120 lat są elementem łódzkiego krajobrazu

fot. NAC / Aleksander Meyer

Gdańska 1

CORAZ WIĘCEJ KAMIENICE

Rewitalizacja minęła w tym roku swój półmetek. Efekty wartego miliarda złotych programu odnowy Śródmieścia są coraz bardziej widoczne.

Najbardziej efektowne zmiany widać na ul. Włókienniczej. To miejsce, kojarzone do niedawna ze zniszczonych kamienic, w niczym nie przypomina już zaniedbanego kawałka Łodzi. Udało się tam rozpocząć wszystkie z zaplanowanych inwestycji, a do pierwszych odnowionych budynków wprowadzili się już lokatorzy.

Remonty od piwnic po dachy

- Każdy z remontów jest gruntowny. Odnawiamy kamienice od piwnic po dachy. Wymieniamy instalacje, kładziemy centralne ogrzewanie, mieszkania mają wyposażone łazienki i nowy, wygodniejszy układ pokoi. W tym roku skończyliśmy prace pod numerami 3, 5, 6, 7, 8 i 16. Oddaliśmy do użytku tak-

że bardzo ciekawy czarno-złoty budynek na rogu z ul. Wschodnią - mówi Olga Kassyańska z Zarządu Inwestycji Miejskich.

Na ul. Włókienniczej w mijającym roku rozpoczęto również układanie nowej nawierzchni ulicy, która po przebudowie będzie woonefem, a do ul. Jaracza wybudowano nowy pasaż z kolorowym placem zabaw.

Część kamienic przy ul. Włókienniczej zyskała dzięki remontowi artystyczne fasady. Tę pod numerem 6 zdobią białe rzeźby kobiet, zwane kariatydami. W tej pod numerem 12 możemy oglądać niebo odbijające się w szklanych detalach. Ale najpopularniejszą do fotografowania stała się narożna kamienica przy skrzyżowaniu z ul. Wschodnią, której czarno-złota fasada mocno wyróżnia się nie tylko na tle pozostałych przy Włókienniczej, ale w całym Śródmieściu.

Komfortowe mieszkania

Efekty rewitalizacji widać też dobrze koło OFF Piotrkowska Center. Tam błyszczą już budynki przy ul. Sienkiewicza 56 i 79 oraz ul. Roosevelta 17, a rozpoczęły się remonty w fabryce przy ul. Sienkiewicza 77 („Wigencja”) i gmachu przy ul. Roosevelta 15. Dwie pierwsze kamienice były przed remontami ruinami z lokalami bez wygod na poddaszu. Dzisiaj wszystko jest w nich nowe, a ostatnie piętro zostało podwyższone, żeby można było mieszkać tam w komfortowych warunkach. Gmach przy ul. Roosevelta 17 znamy jako Dom Literatury. Ten wpisany do rejestru zabytek zachwyca po remoncie nie tylko z zewnątrz, ale także w środku. Ekipa konserwatorska odrestaurowała tam piękne polichromie na klatce schodowej, które odkryto podczas prac remontowych. W tym rejonie Śródmieścia już wcześniej udało

Sienkiewicza 79

Włókiennic

FOT. LODZ.PL

ODNOWIONYCH KAMENIC

Roosevelta 17

się wyremontować ulice, a na finał czekają nas inwestycje OPG Property Professionals, właściciela OFF Piotrkowska, który zamierza rozbudować dawną fabrykę Franciszka Ramischa o nowe budynki od strony ul. Piotrkowskiej i ul. Sienkiewicza.

Księży Młyn też w remoncie

Kolejny front robót w rewitalizacji to Księży Młyn. Tam prace nie zwalniają tempa, a w tym roku oddano po remontach następnych 5 famuł, a w nich 50 mieszkań i 5 lokali użytkowych. Inwestycje na zabytkowym osiedlu obejmują także dawne budynki gospodarcze, a w jednym z nich – największym – powstała winoteka z restauracją. Rewitalizacja Księżego Młyna obejmuje nie tylko budynki należące do miasta, ale także wspólnotowe. Dzięki temu wyremontowane zostaną nie tylko wszystkie famuły przy ul. Księży Młyn i po niepa-

rzystej stronie ul. Przędzalnianej, ale także budynki przy ul. Fabrycznej oraz konsumy przy Kocim Szlaku, w których znajdują się lokale użytkowe i lubiane przez łodzian kawiarnie i restauracje.

Listę wyremontowanych kamienic w 2021 roku uzupełniają budynki przy ul. Gdańskiej 1, ul. Wschodniej 20, 23 i 24 oraz ul. Kilińskiego 39. Natomiast w spisie tych inwestycji, które w tym roku zostały rozpoczęte, są jeszcze dwa budynki komisariatów przy ul. Tuwima i ul. Sienkiewicza, kamienice przy ul. Sienkiewicza 22, ul. Legionów 20, 37a i 44 oraz ul. Mielczarskiego 3, 15 i 33.

Nie tylko mieszkania

Bilans tegorocznej rewitalizacji to kolejnych 30 odnowionych budynków, a w nich ponad 260 wyremontowanych i wyposażonych we wszystkie media mieszkań komunalnych. Poza nimi, głównie w parterach budynków, powstało 70 lokali użytkowych prze-

znaczonych dla niewielkich firm. Powstają w nich sklepy, pracownie, butiki i punkty usługowe.

Ale to nie wszystko, w programie rewitalizacji powstają także nowe przedszkola, świetlice, lokale dla organizacji pozarządowych, domy dziennego pobytu i centra seniora. To ostatnie zostało uruchomione w oficynie przy ul. Sienkiewicza 56. Rewitalizacja to także nowe miejsca do zabaw dla najmłodszych w plenerze. W tym roku w Śródmieściu właśnie z myślą o dzieciach powstały trzy place zabaw, największy z nich na rogu skrzyżowania ul. Kilińskiego z ul. Jaracza.

Przed nami dwa ostatnie lata programu rewitalizacji Śródmieścia i kilka spektakularnych inwestycji, w tym przebudowa ważnych w mieście przestrzeni publicznych: rynku Starego Miasta, placu Wolności oraz pasażu im. Schillera. Szerzej na ten temat poinformujemy w jednym z noworocznych wydań „Łódź.pl”. **sasza**

**MIASTO
TWORZONE
WSPÓLNIE**

46

ZGŁOSZONYCH SZKÓŁ

MŁODZIEŻ DLA ŁÓDZI

Zakończył się nabór placówek oświatowych do pierwszego w Łodzi Szkolnego Budżetu Obywatelskiego (zwanego Deliberacyjnym). Do projektu zgłosiło się 46 placówek oświatowych. Do jego realizacji zostało zakwalifikowanych 16 szkół.

Kwalifikacje

Aby wziąć udział w projekcie, szkoły musiały wypełnić formularz opracowany przez Fundację EduKABE. W ramach rekrutacji bardzo ważne było zwrócenie uwagi na aktywność uczniów i uczennic w ramach podejmowanych dotychczas przez nich inicjatyw. Istotne były również wymienianie przez szkoły cele, które placówka chce osiągnąć, angażując się w projekt. Zakwalifikowane szkoły podkreślały, jak ważna jest samorządność w szkole, która jest prawem każdego ucznia do osobistej inicjatywy, odkrywania nowych możliwości. Szkoły opisywały również,

jak ważne jest kształcenie postaw obywatelskich uczniów oraz ich uwrażliwianie społecznie, dzięki czemu młodzież będzie mogła poczuć sprawstwo, uwierzyć we własną moc zmieniającego świata.

Uczniowie mają głos

W ramach projektu uczniowie i uczennice oraz przedstawiciele i przedstawicielki społeczności szkolnych z 16 szkół będą decydować o tym, w jaki sposób wydać kwotę 4 tys. zł na szkołę, tak aby wprowadzić zmiany, na których wszystkim najbardziej zależy.

– Szkolne Budżety są według nas najlepszym narzędziem do wzmacniania postaw zaangażowania uczniów, a także świetną

formą edukacji obywatelskiej. Często jest niestety tak, że młodzież nie ma poczucia wpływu na to, co się dzieje w szkole, a samorządy uczniowskie postrzegane są jako inspirowane przez dorosłych. Dlatego priorytetem jest dla nas podejście inkluzywne, włączające młodzież w podejmowanie decyzji w sprawach dotyczących szkoły – mówi Barbara Michalska z Fundacji EduKABE i dodaje:

– Dzięki temu w przyszłości młodzież będzie miała poczucie większego wpływu na życie szkoły. Poza tym zależy nam, aby kształtować obraz szkoły, która jest otwarta na partnerstwo i dialog.

Uczestnicy i uczestniczki projektu zostaną zapoznani z ideą deliberacji rozumianej jako tworzenie wspólnej przestrzeni do dialogu na temat potrzeb, problemów i możliwych rozwiązań ważnych dla danej szkoły i jej lokalnej społeczności. Dzięki aktywnemu udziałowi w projekcie, dzieci i młodzież zyskają możliwość współdecydowania

o sprawach ważnych dla swojej szkoły i jej otoczenia. Co więcej, społeczności szkolne będą zaangażowane we wdrażanie wybranych przez siebie rozwiązań. Pobudzony zostanie potencjał łódzkiej młodzieży, tak aby ich głos zaczął być słyszalny i uwzględniany, również w polityce miejskiej. Projekt realizowany jest przez Fundację EduKABE w sposób partnerski z Urzędem Miasta Łodzi.

Teraz szkolenia

Kolejnym etapem projektu jest zaplanowane na styczeń 2022 roku szkolenie Szkolnych Opiekunów Budżetu, którzy zdobędą wiedzę, w jaki sposób przeprowadzić cały projekt w danej placówce. Dzięki temu rozpocznie się wspólna przygoda tworzenia miasta wspólnie. Projekt Młodzież dla Łodzi – Szkolny Budżet Deliberacyjny realizowany jest z dotacji programu Program Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy, finansowany z Funduszy EOG.

red

Szkoły zakwalifikowane do projektu:

Szkoły podstawowe:

1. Szkoła Podstawowa nr 34
2. Szkoła Podstawowa nr 36
3. Szkoła Podstawowa nr 65
4. Szkoła Podstawowa nr 70
5. Szkoła Podstawowa nr 81
6. Szkoła Podstawowa Specjalna nr 105
7. Szkoła Podstawowa nr 137
8. Szkoła Podstawowa nr 192

INFO

Szkoły ponadpodstawowe:

1. Zespół Szkół Ekonomii i Usług
2. XIII Liceum Ogólnokształcące
3. XXI Liceum Ogólnokształcące
4. XXVI Liceum Ogólnokształcące
5. XLII Liceum Ogólnokształcące
6. Technikum Nr 3 w Łodzi
7. Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego
8. Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 5

INFO

– Fenomen szkolnego budżetu polega na tym, że integruje oraz łączy różne grupy w społeczności szkolnej, uczy współpracy z rówieśnikami. Kolejnym walorem edukacyjnym jest kształtowanie postaw obywatelskich, dzięki którym młodzież pozna i zrozumie mechanizmy partycypacji społecznej – mówi Barbara Michalska, Fundacja EduKABE.

mŁODZIEŻ
dla ŁÓDZI
Szkolny Budżet Deliberacyjny

**WYNIKI
REKRUTACJI
SZKÓŁ**

NISKOEMISYJNY TRANSPORT W ŁODZI

PROGRAM NISKOEMISYJNEGO TRANSPORTU MIEJSKIEGO

ZAKUP 17 AUTOBUSÓW ELEKTRYCZNYCH
WRAZ Z WYBUDOWANIEM INFRASTRUKTURY
NIEZBĘDNEJ DO ICH OBSŁUGI

WARTOŚĆ PROJEKTU

64,5 mln

DOFINANSOWANIE UNIJNE:

45 mln

Projekt zakłada zakup 17 autobusów elektrycznych jednoczłonowych z możliwością doładowania poprzez pantografowe stacje szybkiego ładowania zlokalizowane na pętlach oraz stacje wolnego ładowania zlokalizowane na terenie Zajezdni Autobusowej EA1 przy ul. Limanowskiego 147/148.

CZAS REALIZACJI PROJEKTU:

30 czerwca 2022 rok

Podstawowe informacje o projekcie, który jest realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa łódzkiego na lata 2014-2020

ŹRÓDŁO: VOLVO BUSES

MPK-Łódź

Fundusze
Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Stronę przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce serii Krzyżówek z Koroną

Przymie- rza - z Biblii	Oponenci	Łobodziński, dziennikarz	Prawdzi- wość, zgodność z faktami	Góry w Rosji Przybór np. masy mięśniowej	Tworzą żeński tercet	Żeńskie imię w słowie "witanie"	Juhasi słuchać się go muszą	Ulatuje z imbryka			
		5	6	Brad, znany aktor	18	Karwowska z filmu	Zespół z Krzywym				
Kontyn- gent	Meg, aktorka amerykańska	Marcin, reformator religijny			Ich ślady w miejscu zerowania dzików		4	Pavarotti, śpiewak operowy			
	15			Widoczna wada wzroku		... Skolimowska Kydryński, prezenter					
Kontem- plujący mnich	Ogór- kowy latem	... Bowl, finałowy meczn NFL	Kosmyki u uszu cadyka		7	3	Typ zamka do drzwi	Roślina z runa leśnego	2	Pantera śnieżna	Arabskie imię męskie
Barbara ...Zdort, reżyserka			Grupa np. bawołów na sawannie	Dym z mgłą	16	Kochanka Nerona	Drobne narzędzia w war- sztacie	Klatka filmowa	Zakonnik	11	
Rodzinne miasto Kolumba	13	Smuga światła słońca		Egipski półwysep				12	Janow- ska, grała w "Wojnie domowej"	Niski głos męski	
	1	19	9	Zespół z ośmiu artystów		17	10	Film z Agatą Kuleszą			
Jennifer, aktorka i piosen- karka	Muzyka Boba Marleya										Jednostka głośności dźwięku

Termin geograficzny:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

SUDOKU ŁATWE

4	1	9	5	7				
	5		8	4				7
						3	4	
	8	2		1				
	3						9	
				8		1	7	
	6	5						
9				2	8		5	
				6	5	7	3	2

SUDOKU ŚREDNIE

7	3		6					
	4			8		5		
					3	1		6
	6		8				5	9
5	9				6		3	
6		8	7					
		2		4			1	
					5		2	7

„Krzyżówki z Koroną”
-DOSKONAŁE O KAŻDEJ PORZE ROKU

KORONA

Człowiek śniegu	Kobieta w grupie przesiedleńców	Główny składnik czekolady	Idzie nim doświadczony śledczy	Ros. ciężarówka Np. pudle koloru śniegu	Autochtonka najniższego stanu USA	Liczba lat w toaście Paul, piosenkarz	Bandyta, oprych Brytyjcy drухowie naszych drухów	Zabieg płucny			
				Jaś dla Małgosi	12	Nonsens, bzdura					
Lament, narzekanie dawniej	W nim rozchodzą się fale radiowe	Rodzaj nadwozia			Pilot boeinga			Biskup obrządku greckiego			
		8		17		Dzika kaczką					
					Duża, barwna papuga	Miasto kojarzone z wycinankami		11			
Oferma	Rani uszy	Czerwonobrunatny koń	Ptaka z naszego godła	4			Lekkość wypowiedzi	Rodzaj bicza	Palny gaz w butli		
					Brak jej słabeuszowi	15					
Śmieszna historia		5	Między dwiema kondygnacjami	Otomana w salonie	7	Rakieta świetlna	Super szpieg wykradający ważne dane	Kierunek po przekątnej	Mięso na kotlety		
										2	
16			9								
Stanek, piosenkarka	Dziwna istota			1		Na nich z górki na pazurki		14	"Wielka ... w chirńskiej dzielnicy", film	Rysunek w metalu	
					Dąsy pannicy		Derka, pled				10
Turystyczna łódka na spływy	3	Wygodna do siedzenia				Polka dla dawnego Rusina	13		6	"... Tadeusz", epopeja	

Termin geograficzny:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----

Stronę przygotowała redakcja najpopularniejszej w Polsce serii Krzyżówek z Koroną

TU NAS ZNAJDZIESZ

W PONIEDZIAŁKI, ŚRODY I PIĄTKI

DARMOWA GAZETA „ŁÓDŹ.PL” JEST DOSTĘPNA W MIEJSCACH:

- **Każda miejska biblioteka**
  - Sprawdź adresy na WWW.BIBLIOTEKA.LODZ.PL
- **Wszystkie miejskie przychodnie**
- **Delegatury Urzędu Miasta Łodzi**
Zachodnia 47, Politechniki 32, Krzemieniecka 2, Piotrkowska 153, Piłsudskiego 100
- **Manufaktura**
  - przy punkcie informacji oraz wejściu do strefy Qulinarium (restauracje)
- **Poleski Ośrodek Sztuki** Bratysławska 6a
- **Ośrodek Kultury Górna** Siedlecka 1
- **Aquapark Fala** Aleja Unii Lubelskiej 4
- **Widzewskie Domy Kultury:**
  - Dom Kultury „502”, A. Sacharowa 18
  - Dom Kultury „Ariadna”, Niciarniana 1/3
  - Dom Kultury „Widok”, J. Piłsudskiego 133
- **Bałucki Ośrodek Kultury** Limanowskiego 166
- **Galeria Handlowa „Jagienka”** Jagienki 34
- **Rynek Bałucki**
- **Rynek Maratońska**
- **Rynek Pionier** gen. Dąbrowskiego 91c
- **Rynek** Przybyszewskiego 147
- **Rynek Wielkopolska**
- **Zielony Rynek (Barlicki)**
- **Ryneczek** przy Mochnackiego

- **Kwadraciak** Inowrocławska/Żubardzka
- **Pod zegarem** Inowrocławska/Wielkopolska
- **Ogród Botaniczny** Krzemieniecka 36/38
- **Palniarnia** Piłsudskiego 61
- **Łódzka Organizacja Turystyczna** Piotrkowska 28
- **Centrum Obsługi Karty Łodzianina** Piotrkowska 87
- **Łódzkie Centrum Kontakt z Mieszkańcami** Piotrkowska 110
- **Hotel „Bedrooms”** Piotrkowska 64
- **Gukiernia Dybalski:** Piotrkowska 56, Piotrkowska 102A, CH Central, Jaracza 5, pl. Wolności 9, Tatrzańska 42/44, Ciołkowskiego 9, Nastrojowa 8, Armii Krajowej 36, Szpital im. Barlickiego, Rojna Rynek Malus, Zgierz (Długa 69, Czarna 3/9)
- **Sklep GAMA** Perla, Osiedle im. J. Montwiłła-Mireckiego
- **Pasaż Handlowy Oranżada** Wujaka 7
- przy sklepie **Rossmann** Pojezierska 2/6
- Smocza 1h (naprzeciw **Biedronki**)
- Chryzantem 8
- **Carrefour** Zarzewska
- 11 Listopada 39A przy **poczcie**
- Falista 162 **Sklep Spożywczy**
- Pasieczna róg Motylowej
- Zgierska 240
- Tatarakowa 12, Radogoszcz Wschód
- Nastrojowa 50, pl. Stoneczny
- **Caffe przy ulicy:**
Nawrot 1a, Łagiewnicka 120, Kostki Napierskiego 1, Wici 34, Rzgowska 19
- **Grot:**
Rydzowa 20, Nastrojowa 52, Bratysławska 8, Rzgowska 219, Bartoka 77, Łagiewnicka 118

ŁÓDŹ.pl

DLA SENIORA | DLA RODZIN | DLA KOCHAJĄCYCH ŁÓDŹ

Złap za uchwyt, odchyl kłapę i weź gazetę „Łódź.pl”

Na łódzkich ulicach pojawiły się wysokie, czerwone skrzynki.

Jest ich 45 i stoją na najczęściej uczęszczanych przystankach tramwajowych i autobusowych. To są dystrybutory z naszą gazetą „Łódź.pl”. W środku znajdziecie najnowsze wydania gazety, zupełnie za darmo. Aby wyjąć egzemplarz „Łódź.pl” ze skrzynki, wystarczy złapać uchwyt, odchylić kłapę i zabrać jeden z numerów. Pojemniki są codziennie rano uzupełniane o nowe egzemplarze, a jeśli zdarzy się, że są puste, oznacza to, że nakład naszej gazety już się wyczerpał. RD

FOT. ŁÓDŹ.PL

UWAGA

Gazetę znajdziesz w autobusach i tramwajach MPK na głównych liniach

Przeglądając się ligowym zmaganiom koszykarek i koszykarzy trudno uwierzyć, że swego czasu Łódź była przodującym ośrodkiem w tej dyscyplinie sportu. W najwyższych klasach rozgrywkowych próżno bowiem szukać naszych drużyn, choć w przeszłości często meldowały się na podium seniorskich rozgrywek. Teraz walczą w niższych klasach rozgrywkowych i po pierwszej części sezonu mogą z optymizmem spoglądać w przyszłość.

Warto przypomnieć, że koszykarze z Łodzi zdobyli do tej pory dziesięć medali mistrzostw Polski, a panie aż 40! Trzydzieści z tych krążków – w tym dziewięć złotych – wywalczyły zawodniczki ŁKS. Potęgę tego klubu wraz z kilkoma pokoleniami koszykarek budował legendarny trener Józef „Ziuna” Żyliński, obecnie patron małej hali przy al. Unii Lubelskiej 2. Niestety od ostatnich łódzkich medali pod koszami upłynęło już sporo czasu. Panowie na taki sukces czekają od roku 1978, a panie od roku 2003. W tych latach zespoły ŁKS kończyły rozgrywki na trzecim miejscu, zamykając piękną kartę w historii koszykówki. Od tego czasu żadnej łódzkiej drużynie nie udało się zadomowić w krajowej czołówce.

Widzew walczy o powrót do elity

Od 2010 roku w ekstraklasie pań występowały zawodniczki Widzewa, które jednak przez dziesięć lat gry na tym poziomie tylko raz zdołały zakwalifikować się do fazy play-off, w której zresztą odpadły w pierwszej rundzie. Obecnie walczą w grupie B I ligi i wiedzie im się tam zdecydowanie lepiej niż w ubiegłym sezonie. W pierwszej rundzie podopieczne Anny Chodery z jedenastu spotkań wygrały dziesięć. Jedynej porażki w tej części rozgrywek doznały w Krakowie, gdzie po dwóch dogrywkach uległy akademikom z Politechniki Korona 85:92. Przerwę świąteczno-noworoczną widziewianki rozpoczęły jednak z dwoma porażkami, gdyż w inauguracyjnej kolejce rundy rewanżowej przed własną publicznością przegrały

Czy koszykarze i koszykarki będą potrafili wrócić do elity?

W CIENIU MINIONYCH SUKCESÓW

40:54 z Contimaksem MO-SiR Bochnia. Po tej wpadce Widzew ma na koncie 22 punkty i zajmuje drugie miejsce w tabeli. Otwierają ją AZS Politechnika Korona. Ten zespół również przegrał dwa spotkania, ale rozegrał jeden mecz więcej i aktualnie ma dwa oczka przewagi nad ekipą prowadzoną przez Chodere. Do walki o punkty widziewianki wrócą 6 stycznia 2022. Tego dnia o godz. 16 rozpoczną wyjazdowe spotkanie z trzecim w klasyfikacji Pom-paksem Tęcza Leszno.

Elkaesianki z kompletem zwycięstw

Z kompletem zwycięstw Z pierwszą część sezonu zakończyły koszykarki ŁKS. Następczynie wychowanek Żylińskiego o sukcesach swoich poprzedniczek mogą jednak na razie tylko pomarzyć, gdyż występują na trzecim poziomie rozgrywkowym. W grupie B II ligi podopieczne

Bartosza Słomińskiego wygrały wszystkie mecze i bez problemów zakwalifikowały się do sześcioletniej grupy mistrzowskiej. Zachowują w niej punkty zdobyte w konfrontacjach z drużynami grupy B, a na boisku walczyć będą już tylko z trzema ekipami występującymi wcześniej w grupie A. Terminarz spotkań nie został jeszcze ustalony.

ŁKS w czubie tabeli

Już 2 stycznia do rywalizacji wrócą natomiast koszykarze ŁKS CoolPack. Zespół prowadzony przez Piotra Zycha w pierwszej rundzie rozgrywek grupy B II ligi spisywał się bardzo dobrze, jednak tę część sezonu zakończył nieoczekiwaną wpadką. W Zatoce Sportu łódzcy koszykarze ulegli Żubrom Chorten Białostok 77:78, a dwa punkty przesądające o wyniku meczu stracili niespełna trzy sekundy przed jego zakończeniem. Tym samym po pierwszej rundzie mają na koncie dwie porażki. Pierwszej doznali w Warszawie, gdzie ulegli 63:103 Polonii – jedynej drużynie z kompletem zwycięstw. – Na swoim boisku jesteśmy w stanie pokonać stołeczny zespół, lecz trudno liczyć na odrobienie straty z pierwszego spotkania. Co do meczu z Żubrami, to był to zdecydowanie nasz najsłabszy występ w tym sezonie. I nie ma co się usprawiedliwiać, że nie graliśmy w pełnym składzie. Trzeba to przelknąć i wygrać rewanż w Białymstoku – podsumował Zych. W pierwszej rundzie jego zespół w czternastu meczach aż osiem razy przekraczał granicę 100 punktów! Zrobił to m.in. w Piszku, gdzie na inaugurację rozgrywek pokonał miejscowy TSK Roś 109:71. Spotkanie rewanżowe w Łodzi zostanie rozegrane w pierwszą niedzielę stycznia (godz. 16).

FOT. WOJCIECH PAKULSKI
FOT. ŁKS KOSZYKÓWKA KOBIET
FOT. RAFAŁ JĘDRZEJEWSKI

Jeszcze przed sezonem forma siatkarek Grot Budowlanych Łódź była wielką niewiadomą. Nowy sztab trenerski, nowe zawodniczki. Wszystko to sprawiało, że trudno było przewidzieć, jaką postawę będzie prezentował zespół w rozgrywkach Tauron Ligi. Po pierwszej rundzie można powiedzieć jedno – jest bardzo dobrze. Łodzianki zajmują 4. pozycję w tabeli i mają tyle samo punktów, co trzecia Legionovia. Mają tylko nieznacznie słabszy bilans setów. To dobry prognostyk na przyszły rok.

Groźne dla rywali

Zawodniczki Budowlanych pokazały wyraźnie, że w tym sezonie nie zamierzają spuszczać z tonu i nie zadowolą się miejscem w środku tabeli. Potrafią stawiać opór najsilniejszemu zespołowi w lidze. Napędziły strachu choćby Developresowi, który jak zawsze ma mistrzowskie ambicje. Były o włos od wygranej i naprawdę niewiele brakowało, żeby triumfowały nad najsilniejszą drużyną w zestawieniu. O determinacji Budowlanych mógł się też przekonać lokalny rywal, czyli ŁKS, który co prawda wygrał w derbach, ale wcale nie przyszło mu to łatwo.

Zespół po zmianach

Tymczasem dobre wyniki wcale nie były oczywiste. Warto przypomnieć, że przed sezonem z klubem pożegnał się wieloletni trener Budowlanych i jeden z architektów największych sukcesów klubowych, czyli Błażej Krzyształowicz,

który przeniósł się do Rosji i teraz pomaga trenerowi Lokomotivu Kaliningrad. Wielu kibiców nie wyobrażało sobie przyszłości drużyny bez Krzyształowicza. Jednak zespół pod wodzą Jakuba Głuszaka radzi sobie więcej niż przyzwyczajenie, a z każdym meczem wygląda coraz lepiej. Świadczy o tym choćby ostatnia wygrana w tym roku z #VolleyWrocław. Na boisku zabrakło kluczowej siatkarki, czyli Zuzanny Góreckiej, a mimo to Budowlani pewnie wygrali 3:0. Właśnie dzięki grze zespołowej i dobrej formie innych siatkarek, jak choćby Kubanki Any Cleger.

Potrzebne doświadczenie

Oczywiście nie oznacza to, że gra łodzianek jest

bez zarzutu. Jeśli myśłą o walce o medale, muszą jeszcze niektóre elementy poprawić. Potrzebne jest przede wszystkim ograniczenie i doświadczenie. – Dajemy szansę młodym, utalentowanym zawodniczkom, żeby nabierały w Tauron Lidze doświadczenia, rozwijały się dla dobra polskiej siatkówki. Mamy bardzo młodą drużynę – mówi w rozmowie z portalem Strefa Siatkówki szkolenowiec Jakub Głuszak. Jednocześnie zaznacza, że drużyna będzie liczyć się w walce o trofea. – Zespoły zajmujące miejsca od trzeciego do szóstego nie straciły jeszcze szans na walkę o złoty medal. Do końca sezonu jeszcze daleko i wiele może się zmienić. Spodziewam się dużo walki między zespołami z czołówki, podobnie jak

w dolnych rejonach tabeli, która wyraźnie podzieliła się na dwie połowy – dodaje trener Budowlanych. Wszystkie więc wskazują na to, że zapowiada się kolejny znakomity sezon dla łódzkiej siatkówki. Po raz kolejny miasto ma w najwyższej klasie rozgrywkowej dwa kluby, które utrzymują się w gronie najlepszych w Polsce. I tylko od ich postawy będzie zależało, jak daleko zajdą. JB

Grot Budowlani Łódź to wciąż bardzo silny zespół

CZARNY KOŃ TAURON LIGI

Najmłodsza drużyna w stawce radzi sobie bardzo dobrze!

FOT. RADOŚLAW JÓŹWIAK

ŁÓDZKA POGODYNKA

ŚRODA

2°C

Imieniny
obchodzą:
Dawid, Jonatan,
Dominik, Marcin,
Prymian, Tadeusz

29.12

CZWARTEK

6°C

Imieniny
obchodzą:
Dionizy, Eugeniusz,
Seweryn, Irmiona,
Katarzyna, Łazarz

30.12

ŁÓDZIANIZMY

CUPNAĆ
I CHAPNAĆ

Mamy w Łódzkim słowniku sporo różnego typu wyrażenia pochodzenia gwarowego, które są używane do dziś albo przynajmniej zrozumiałe dla większości Łoździan. Oto przykłady kilku takich obiegowych czasowników na literę „C”.

Cupnać znaczy „złapać”, „schwycić”, a mówiono np. że złodzieja zaraz cupli na gorącym uczynku. Chapnać oznacza natomiast „zjeść coś w pośpiechu, szybko” albo bardziej żartobliwie – „ugryźć”, czyli „chapsnąć”. Można też było chechłać, czyli „kroić coś tępym nożem” lub „piłować jakimś narzędziem”. Čpać oznaczało dawniej jedzenie na sucho bez popitki, a można było przy tym chrabęzić, czyli charcząć. Rzadziej spotykane obecnie słowo „ciątać” określało chodzenie bez celu, kręcenie się w kółko, takie łażenie po mieszkaniu bez wyraźnego powodu. Ale ciepnać, czyli „rzucić”, to już konkretna czynność polegająca choćby na ciepnięciu skarpetek pod łóżko... agr

ŁÓDŹ.pl
DLA SENIORÓW I DLA RODZIN I DLA KOLEGIELNOŚCI ŁÓDZI

Kolejne wydanie w piątek
31 grudnia

Przebityski...

Z kronikarskiego obowiązku odnotowujemy grudniową datę śmierci poety, który zmarł na atak serca 27 grudnia 1953 roku w pensjonacie „Halama” – legendarnej willi ZAiKS w Zakopanem.

W ostatnim okresie życia nasilała się również jego inna choroba – agorafobia. Wiele czasu spędzał, nie wychodząc z domu, poddając się paraliżującemu lękowi. Kilka dni przed śmiercią, w zakopiańskiej kawiarni napisał na serwetce:

Ze względów oszczędnościowych zagaście światło wiekiuste, które może kiedyś będzie mi przyświecać.

Przebija w tej prośbie nie tylko ironia wobec nieustannych wyłączeń prądu w niesprawnej gospodarce, ale jest również nawiązanie do światła wiekiustego, o którym Tuwim pisał wiele lat wcześniej w utworze pt. „Wiersz”:

Natchnienie jak śmierć nadciąga.

Och, jak senność ostateczna

I szklane zapatrzenie, i strach wielkiego zawrotu!

Skończyła się rzecz doczesna, idzie samotność wieczna,

I światłość wiekiusta zaczyna płynąć z przedmiotów.

OBRAZKI Z ŻYCIA DAWNEJ ŁÓDZI

Okrutny, wojenny czas i liczne nieszczęścia dotykały Łódź w XVII wieku, ale życie w rolniczym miasteczku toczyło się dalej i z reguły spokojnie.

Od czasu do czasu wybuchaly jakieś skandale, które poruszały wszystkich mieszkańców i najczęściej wiązały się z łamaniem zakazów administracyjnych oraz przykazań kościelnych. W dziejach Łodzi kilka razy dochodziło do procesów przeciwko „wszetcnym grzesnikom”. W zależności od sytuacji majątkowej i społecznej delikwentów kary były bardziej lub mniej surowe.

Z zasady znacznie surowszym karom podlegały w takich sprawach kobiety, które uważane były wówczas często „za źródło wszelkiego zła”.

Wypadki publicznego karania „wszetczników”, połączone z teatralnymi efektami, np. z publiczną pokutą kościelną czy wypędzaniem z miasta, stanowiły widowisko wzbudzające zainteresowanie wszystkich mieszczan, a także chłopów z okolicznych wiosek, którzy tłumnie przybywali wówczas do Łodzi, aby uczestniczyć w niecodziennym wydarzeniu. Dużego rozgłosu nabrała np. sprawa

ŁÓDZKIE
GAWĘDY

w wyrębu i kradzieży drewna z lasu biskupiego w 1642 roku. Oto w czasie uroczystości pożegnania przez władze miasta i duchowieństwo oraz mieszczan arcybiskupa Macieja Lubińskiego, który przenosił się na stolec arcybiskupi w Gnieźnie, kilku mieszkańców, w tym sam wójt, zorganizowało „wycieczkę” do pobliskiego lasu biskupiego i przy pomocy nożycy drwali ogołociło go z dorodniejszych okazów drzew. Wszystko się wydało i była spora lokalna afera. agr

KRYMINAŁKI
ZNAD ŁÓDKI
**MAM CHŁOPCZYKA
NA KOPERNIKA...**

W dawnym budynku więzienia mieści się obecnie Komisariat IV KMP

Tak brzmiały słowa popularnej przed wojną, podwórkowej piosenki, z tym że nie chodziło tutaj jedynie o urok łódzkiej ulicy, ale o budynek... policyjnego aresztu, który znajdował się przy ulicy Kopernika 29, którego częstym gościem był sprytny złodziej z rękawem Wacek Kotlicki, znany w półświatku bałuckim jako „Waluś”. Dzięki oryginalnej urodzie, a przypominał ponoć hollywoodzkiego gwiazdora Douglasa Fairbanka, miał niezwykle powodzenie u kobiet i cieszył się sympatią wśród kompanów. Bywał więc nasz gwiazdor na Kopernika dość często, ale zwykle wychodził dość szybko na wolność z braku dowodów winy. Latem 1929 roku los się jednak odwrócił za sprawą porzuconej dziewczyny, którą była Zosia Drożyńska, śliczna kelnerka z knajpy przy

ul. Zawiszy Czarnego. Bardzo spodobała się Walusiowi, ale niestety nie na długo, bo szybko została zdradzona przez niewiernego kochanka. Zrozpaczona i porzucona dziewczyna z zemsty poszła na policję, wyjawiając różne sprawy niedosłego narzeczonego.

A bałucki amant miał na koncie wiele włamań mieszkaniowych i sklepowych, tzw. szopenfeld, czyli kradzieży z lady lub witryn. Podczas rewizji w jego mieszkaniu policja znalazła oczywiście liczne dowody przestępstw – sporo gotówki i wiele skradzionych fantów. Tym razem Wacek Kotlicki zawitał do aresztu na dłużej, a w sądzie dostał rok więzienia za kradzież. Teraz już Zosieńka, która zdesperowana i zawiadziona w miłości mogła z powodzeniem zanucić łódzki szlagier: „Mam chłopczyka na Kopernika...” agr

26 grudnia 1952 roku zmarł w Łodzi Władysław Strzemiński (ur. 21 listopada 1893 roku w Mińsku) – malarz, teoretyk sztuki, publicysta, pedagog, pionier konstruktivistycznej awangardy lat 20. i 30. XX wieku; twórca teorii unizmu.

W 1914 r. ukończył szkołę wojskową i podczas I wojny światowej został ciężko ranny (stracił rękę i nogę oraz wzrok w jednym oku).

Nie mogąc kontynuować kariery wojskowej rozpoczął studia artystyczne w Moskwie, a potem został asystentem Kazimierza Malewicza w Witebsku i znalazł się w czołówce rosyjskiej awangardy, współpracując m.in.

KARTKA Z KALENDARZA

z A. Rodczenką. W 1922 r. powrócił do Polski i osiadł wraz z żoną, Katarzyną Kobro, na prowincji, nawiązując kontakt z przedstawicielami polskiej awangardy oraz pracując nad własną teorią unizmu. Od 1931 r. zamieszkał w Łodzi, gdzie rozwinął działalność w ZPAP, a rok później został laureatem prestiżowej Nagrody m. Łodzi. Wspólnie z żoną założyli grupę artystyczną „a.r.”. Tuż przed wojną, wraz z urodzoną w 1936 r. córką Niką, zamieszkali na osiedlu im. Montwiłła-Mireckiego w Łodzi przy ul. Srebrzyńskiej 75. Po wojnie został

POWIDOKI ŻYCIA

Władysław Strzemiński, „Pejzaż łódzki”. Fot. Muzeum Sztuki w Łodzi

wykladowcą w łódzkiej Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych, której był współzałożycielem. W tym samym roku przekazał swą spuściznę artystycz-

ną Muzeum Sztuki w Łodzi. W 1950 r. Strzemiński został zwolniony z pracy z powodu nierespektowania doktryny realizmu socjalistycznego. W tym okresie rozpadło się

także jego małżeństwo. Pozostawał bez źródeł dochodu. Zmarł w niedostatku na gruźlicę i został pochowany na Starym Cmentarzu w Łodzi.

Największe zbiory związane z twórczością Strzemińskiego i Kobro znajdują się w Muzeum Sztuki w Łodzi. W 1987 r. jego imieniem nazwano ówczesną PWSSP, a dziś ASP w Łodzi.

Ostatni film A. Wajdy „Powidoki” opowiada właśnie o życiu związanego z Łodzią artysty. agr

Władysław Strzemiński

Mogiła Strzemińskiego na Cmentarzu Starym w Łodzi (proj. Karol Tchorek, 1962)